חברי משפחת "ארץ חמדה",

Dear members of the Eretz Hemdah family, May we all flourish spiritually and materially.

We wish that the entire Jewish people and our country will continue to plant the values of love of one's fellow and love of our Land, wherever we may walk.

To the entire Eretz Hemdah family and friends,

Ours is a phenomenal generation! So asserted Rabbi Avraham Yitzhak Hacohen Kook zt"l, the teacher and mentor of the Gaon, Rabbi Shaul Yisraeli zt"l.

The spiritual and material achievements, evident to our eyes, when we see the State of Israel, the state of the Jews, and the people of Israel, prospering and flourishing in both domains of life, the spiritual and the material - that is phenomenal! Regretfully, this phenomenon is also accompanied at times by repulsive extremism and contemptible actions that seem to place a cloud over certain areas of life, including those most sensitive to us.

We open with a prayer: May it be G d's will that Eretz Hemdah will always stand out positively and raise a generation of leaders who will guide the Jewish people and the State of Israel in the spiritual realm.

ערכים של אהבת האדם והארץ הטובה בכל אשר נלך.

יהי רצון שנזכה לפרוח מבחינה רוחנית וגשמית,

נאחל לכלל עם ישראל ומדינתנו להמשיך להשריש

לכל ידידי וחברי משפחת "ארץ חמדה", דורנו, דור מופלא! כך קבע מרן הראי"ה זצ"ל, מורו ורבו של מרן הגר"ש ישראלי זצ"ל. ההישגים הרוחניים והגשמיים, שנגלים לנגד עינינו, כאשר אנו רואים את

שיגשוגם של מדינת ישראל - מדינת היהודים ועם ישראל, ופריחתם, בשתי קומות החיים, הרוחנית והגשמית, זהו הפלא! לצערנו, ה'מופלאות' בא לידי ביטוי גם בגילויים קשים של קיצוניות ושפל,

שאוכלים כל חלקה טובה בחלק מתחומי החיים, גם הרגישים מאוד, שנוגעים בנימי נשמתנו.

ופתח בתפילה, יהי רצון שמכון "ארץ חמדה" יבלוט תמיד לטובה, ויגדל דור של מנהיגים שיובילו את עם ישראל ומדינת ישראל בתחום הרוחני.

מהנעשה בבתי המדרש

בנין "בית יהודי", הקמת משפחה וגידול ילדים,

אלה היו הנושאים העיקריים שבהם עסק בית

המדרש בשנת הלימודים החולפת. העמקנו

במסכת כתובות ובהלכות כתובות, במסכת

קידושין ובהלכות קידושין. השתדלנו לא רק

מדברי חז"ל ולהפנים את הערכים הנובעים מהם.

בית המדרש בירושלים

Updates from the Beit Midrash

The Beit Midrash in Jerusalem

Building a Jewish home, establishing a family and raising children, are the main topics Be Our covered by the beit midrash during this past year. We focused on tractate Ketubot and Partner onton yok the laws of ketubot, and on tractate Kiddushin and the laws of kiddushin. We tried to study not only the halachic details and understand their foundations, but also to fathom the message implicit in what the Sages wrote and to internalize the values they convey.

A family is not a commercial enterprise; spousal relationship is not a business partnership. Raising and educating children is not simply a halachic imperative or natural need. Kiddushin is not a form of acquisition that leads to ownership. It is a commitment to set up a holy family, which the Shechinah hovers over and dwells in. The undertakings a man makes in the ketubah have an economic aspect, but the main point is the privilege, which is a duty, to respect and support one's wife, first and foremost with regard to her emotional and spiritual needs. Her partnership, first as wife and later as mother, is expressed by her taking an important part in the Torah-based structure that becomes intensified through the partnership. In our generation, we have witnessed three revolutions that have made it possible to build a

"more Jewish" home. First, the physical burden of homemaking has been reduced. Modern technology, electric

appliances, and advanced sanitation, save time and labor. Second, women's Torah study has developed greatly. The time, freed up by the first revolution, is directed in part to the advancement of Torah-learning and spiritual achievements. Third, the concept of partnership is increasingly taking root, instead of lordship and patronage.

When the ideas of equality flow in the direction of true partnership between spouses who are equal but different, and not towards an imaginary and impossible equality, the result is admirable and more appropriate to the values of Judaism – the Judaism that long ago made great progress, before the rest of humanity, in this domain as well. The Jewish people need dayanim who have mastered the Talmudic discussions in depth, know

the halachah in great detail, understand the overall picture, and have the ability to apply the Torah and its values in our generation. In this fashion they follow in the footsteps of the sages of every generation and in that of our teacher, Rabbi Shaul Yisrael zt"l.

Sometimes, alas, there comes a painful need to dissolve the partnership. This too, must be done with intelligence and tact. Couples, that require services in this sensitive area, can call the Eretz Hemdah-Gazit network of batei din, who suggest detaching the issuance of the get – the halachic separation, from the financial details. By law, the halachic aspect of the get must be pursued in the rabbinic courts of the State of Israel.

On the other hand, the division of property can be adjudicated separately in a beit din for financial matters. This division makes it possible to conclude the dispute more rapidly, at lower expense and with less pain. It also makes it impossible for one of the parties to use granting or accepting the get as an opportunity to maximize economic profit. We wish success to **Rabbi Mevorach Tuito** in his new position as

head of the halachah kollel in Jerusalem, and to Rabbi Elyakim **Sharir** as a ram at the hesder yeshiva in Yeroham.

We welcome the three new avrechim who have joined us: Rabbi Asaf Har-Noy, Rabbi Eilon Tsarfati, and Rabbi Sagi Mazuz.

Torah Leadership in the Diaspora

The first group of rabbis have just completed their five-year program of study and been certified as eligible to serve as town rabbis. Some will also receive a master's degree in Torah and Science Studies from Bar-Ilan University.

Rabbi Eliyahu and Yocheved Silverman have moved to London, where they are doing very well. They are faithful examples of the capability to grow in Torah as part of full partnership in building the State of Israel. Mizrachi in Great Britain and World Mizrachi are supporting the Silvermans and being supported in turn, as they express the values of religious Zionism at its

Rabbi Yehoshua and Malki Asoulin will soon depart for their assignment in Torah education in Melbourne, Australia. They will add an important new aspect in the project of producing a new generation of religious Zionist leaders for communities in the Diaspora. We welcome the three new rabbis who are joining the program: Rabbi Avichai Goodman,

Rabbi Shmuel Millunchick, and Rabbi Yirmiyahu Kulik. Rabbi Doron Podlashuk and the directors of the program are working day and night to ensure the program's success.

The beit midrash in Ra'anana, in cooperation with the Ohel Ari Congregation

We would like to share with you the extensive activities that the beit midrash organizes for teenagers in Ra'anana.

The rabbis and their wives devote many hours to learning with the boys and girls of the

congregation. The teens are also invited to share Shabbat meals in the rabbis' homes. On Wednesday and Thursday afternoons the beit midrash is alive with the voices of

elementary school children learning Torah. Every age group in grades 7 to 12 is assigned to a rabbinic couple who organizes fun-filled

activities for them every other week, conveying educational and Torah messages. Close personal bonds have emerged between the families and the young people.

In the work with the eleventh and twelfth graders, the accent is on helping them prepare for their future and steering them to the appropriate Torah-study track for each of them.

Rabbi Yitzhak and Yifat Steinberg have been overseeing this program for ten years now. Their impressive work amazes all who come in contact with it.

"Morenu": Studies for semichah without license to pronounce on halakhic matters

Ba'alei batim, too, should have the opportunity for intensive learning! A yeshiva background and strong intellectual powers, along with free time, which are possessed by many who would like to grow in Torah, inspired us to establish "Morenu", a program to grant rabbinic ordination without permit to officiate as a Rabbi, which is challenging in all aspects that were mentioned.

The participants in the program receive a weekly booklet that requires about an hour of in depth study each day. A second booklet, which goes into greater depth, is distributed to those who request it. There is also a weekly 90 minute class on the texts studied.

The students are exposed to Eretz Hemdah's halachic approach, as reflected in its responsa projects, Shut B'mareh Habazak" and "Ask the Rabbi."

Two graduates of Eretz Hemdah, Rabbi Yitzhak Steinberg – head of the beit midrash in Ra'anana, and Rabbi Bezalel Daniel – a dayan of the Eretz Hemdah-Gazit beit din, draw up the materials to be studied, under the direction of the kollel heads. Rabbi Steinberg gives the weekly course in Hebrew. In the near future the program will be offered to English-speakers as well, with Rabbi Daniel as the instructor.

This past year, the program was offered at the Ohel Ari congregation in Ra'anana. Dozens of ba'alei batim were delighted and took an active part in it, as well as fine-tuning the programs

All the materials are available for viewing and downloading at the Eretz Hemdah website: http://www.eretzhemdah.org/content.asp?PageId=3101&lang=he

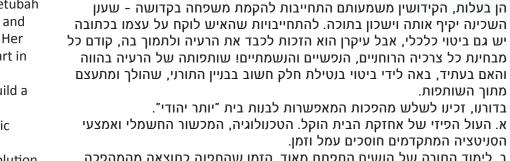
To join the program, contact us at info@eretzhemdah.org

Responsa B'mareh Habazak

South America

A Challenge to a Person's Presumptive Jewishness **OUESTION**

The son of a member of our community recently married a Jewish girl. Two weeks after the wedding we received an anonymous text message asserting that the bride is not Jewish, because her great-grandmother was not Jewish. In addition, a man came to us and stated that

dan da

והאם בעתיד, באה לידי ביטוי בנטילת חלק חשוב בבניין התורני, שהולך ומתעצם מתוך השותפות. בדורנו, זכינו לשלש מהפכות המאפשרות לבנות בית "יותר יהודי". א. העול הפיזי של אחזקת הבית הוקל. הטכנולוגיה, המכשור החשמלי ואמצעי הסניטציה המתקדמים חוסכים עמל וזמן.

להכיר את פרטי ההלכות ולהבין את יסודותיהם, אלא גם להבין את המסר הנובע

איננו רק קיום חובה הלכתית או צורך טבעי. מעשה הקידושין איננו קנין שתוצאותיו

משפחה אינוה עסק כלכלי, זוגיות אינוה שותפות עסקית. גידול ילדים וחינוכם

ב. לימוד התורה של הנשים התפתח מאוד. הזמן שהתפנה כתוצאה מהמהפכה הראשונה מנותב גם לאכיק ההתקדמות התורנית והרוחנית. ג. רעיון השותפות התנחל בלבבות והולך ותופס את מקום הבעלות והפטרונות. כשרעיונות השוויון זורמים לכיוון של שותפות אמת בין שווים אבל שונים, ולא לכיוון של שוויון דמיוני - בלתי אפשרי, התוצאה היא איכותית ומתאימה יותר לערכי היהדות. אותה יהדות שמימים ימימה, התקדמה מספר רב של צעדים, לפני

עם ישראל זקוק לדיינים היודעים את הסוגיות לעומקם, מכירים את ההלכה לפרטי פרטים, מבינים את התמונה הכללית ובעלי יכולת ליישם את התורה וערכיה גם בדורנו. כך הם פוסעים בדרכם של כל גדולי ישראל לדורותיהם ובדרכו של מרן הגר"ש ישראלי זצ"ל.

לעתים, לצערנו, נוצר צורך קשה וכואב לפרק את השותפות. גם מהלך זה חייב שיעשה בתבונה ובשכל טוב. זוגות שנזקקים לשירות גם בתחום רגיש זה יכולים להיעזר ברשת בתי הדין של "ארץ חמדה- גזית", המציעה לפצל בין מתן הגט -ההיפרדות ההלכתית, ובין העניינים הממוניים. החלק ההלכתי ־ הגט חייב להיות מטופל, על פי חוק, בבתי הדין הרבניים של מדינת ישראל. מאידך, שאלות על

חלוקת הרכוש יכולות להיות מטופלות בנפרד בבית דין לממונות. פיצול זה מאפשר את סיום הסכסוך בדרך מהירה יותר, זולה ופחות כואבת. דרך זו גם אינוה מאפשרת לצדדים לנצל את מתן הגט או סבלתו כדי "למקסם רווחים" בתחום הכלכלי. ברכת הצלחה לרב מבורך טויטו בתפקידו כראש הכולל להלכה

ולרב אליקים שריר בתפקידו החדש כר"מ בישיבת ההסדר בירוחם. וקבל בברכה את שלושת האברכים החדשים שהצטרפו: הרב אסף הר עוי, הרב אילון צרפתי והרב שגיא מזוז.

מנהיגות תורנית לתפוצות קבוצה ראשונה של רבנים, סיימה השנה

כלל האנושות, גם בתחום זה.

את תכנית הלימודים בת חמש השנים. הבוגרים קיבלו תעודת "כושר לרב עיר", חלקם יקבלו גם תואר שני בלימודי תורה ומדע מאוניברסיטת בר אילן. **הרב אליהו ויוכבד סילברמן** יצאו לשליחות בלונדון ועושים שם חיל. בני הזוג מייצגים

נאמנה את היכולת לגדול בתורה, מתוך שותפות מלאה בבניין מדינת ישראל. תנועת המזרחי בבריטניה והמזרחי העולמי, תומכים בהם ונתמכים על ידם תוך

הרב יהושע ומלכי אסולין עתידים לצאת בימים הקרובים לשליחות תורנית חינוכית במלבורן - אוסטרליה, הם יוסיפו נדבך חשוב בבניין זה, של הקמת דור חדש של מנהיגים תורניים ציוניים לקהילות בתפוצות. אנו מקדמים בברכה את שלושת הרבנים המצטרפים לתוכנית:

הרב אביחי גודמן, הרב שמואל מילונצ'יק והרב ירמיהו קוליק. הרב דורון פודלשוק יחד עם חברי הנהלת התוכנית עושים לילות כימים למען הצלחתה.

בית המדרש ברעונה בשיתוף עם קהילת אהל ארי ושתף את הקוראים בפעילות העויפה שבית

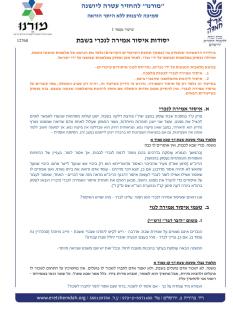
שהם מביאים לידי ביטוי את ערכי הציונות הדתית במיטבה.

המדרש מארגן עבור בני הנוער ברעונה: האברכים ונשותיהם מקדישים שעות רבות ללימוד משותף ופעילות חינוכית משותפת עם בני ובנות הנוער בקהילה. בני הנוער מתארחים גם לסעודות שבת משותפות בבתי האברכים. בימי רביעי וחמישי אחה"צ בית המדרש הומה בקול תורה של ילדים מכיתות א-ו.

לכל שכבת גיל מכיתות ז-יב מוצמדים אברך ואברכית המארגנים פעילות מהנה, פעם בשבועיים, בליווי מסרים חינוכיים ותורניים. נוצרו קשרים אישיים הדוקים בין המשפחות לצעירים והצעירות. בפעילות מול בני ובנות כיתות יא-יב מושם דגש מיוחד בהכנת הנערים לקראת העתיד,

והכוונתם למסגרות תורניות המתאימות להם.

הרב יצחק ורעייתו יפעת שטינברג מנהיגים את הפעילות זו השנה העשירית בדרך המעוררת התפעלות והתפעמות מצד כל רואיהם.

מורנו" לימודי" הסמכה לרבנות ללא היתר הוראה

גם לבעלי בתים מגיע ללמוד בעיון!

רקע לימודי בישיבה ויכולת חשיבה אינטלקטואלית, בשילוב של זמן פנוי העומד לרשות ציבור גדול שמעוניין לגדול בתורה, הביא אותנו להקמת תכנית "מורנו" - סמיכה לרבנות ללא היתר הוראה, המאתגרת מכל הבחינות שהוזכרו.

למשתתפים בתוכנית זו נשלחת חוברת שבועית לעיון ולהעמקה, הדורשת השקעה של שעה יומית. חוברת שניה, המאפשרת העמקה והרחבה נוספת, נשלחת גם היא למעוניינים. בכל שבוע ניתן שיעור (של שעה

וחצי) בעיון על הסוגיות שנלמדו. הלומדים בתוכנית נחשפים לדרך ההלכתית של "ארץ חמדה" הבאה לידי ביטוי

במפעלי התשובות של המכון, שו"ת במראה הבזק" ו Ask The Rabbi. שני בוגרי ארץ חמדה, הרב יצחק שטינברג, ראש בית המדרש ברעונה והרב בצלאל דניאל, דיין בבית הדין "ארץ חמדה-גזית" מכינים את חומרי הלימוד תחת הנהגתם של ראשי הכולל. הרב שטינברג מעביר את השיעור השבועי בעברית. בקרוב תוצע התוכנית גם לדוברי אנגלית. הרב בצלאל דניאל יתן את השיעור בשנת הלימודים תשע"ז הופעלה התוכנית בקהילת אהל ארי, ברעונה. קבוצה

כל החומרים ניתנים לצפיה ולהורדה באתר של "ארץ חמדה": http://www.eretzhemdah.org/content.asp?PageId=3101&lang=he .info@eretzhemdah.org :דוא"ל להצטרפות

של עשרות 'בעלי בתים' והותה מאוד והשתתפה בצורה פעילה גם בגיבוש

שו"ת במראה הבזק

דרום אמריקה

ערעור על חזקת יהדות

:שאלה

בנו של אחד מבני קהילתנו התחתן בשעטו"מ עם כלה יהודייה. שבועיים לאחר החתונה הגיע אליי מסרון אנונימי הטוען כי הכלה אינה יהודייה, כי סבתא רבה שלה הייתה גויה. נוסף לזה, הגיע אדם וטען כי למיטב ידיעתו הסבתא רבה של הכלה הייתה גויה.

שותפה פעילה בבית הכנסת בשבתות וחגים, והיא טמונה בבית העלמין היהודי. הבת של הסבתא, אם הכלה, מוכרת בקהילה ועברה לגור בצי'לה בקהילה קונסרבטיבית.

לעומת זה, עולות עדויות של כמה אנשים שהכירו את הסבתא של הכלה כיהודייה,

נציין כי קהילתנו נוסדה קודם השואה, והקימו אותה יהודים שהיגרו מרומניה. בשנות

45 Hadekel St. Tel Mond 40600 P.O.Box 75 Israel רח׳ הדקל 45, ת.ד. 75 תל מונד טל: Tel: 972-9-7969966 כקם: Tel: 972-9-7969955 www.balmoral.co.il

Contact person Darren Platzky, e-mail: Darren@balmoral.co.il

ביטוחים

מ. וסרצוג

טל' 508080 (1700-508080 02-6245187 כקס רח' מרדכי בן הלל 2 ת.ד. 2433 ירושלים 91123

to the best of his knowledge the bride's great-grandmother was not Jewish.

On the other hand, a number of persons testify that they knew the bride's grandmother as a Jew who was active in the synagogue on Shabbat and the festivals and is buried in the Jewish cemetery. Her daughter, the bride's mother, is well known in the community and moved to Chile, where she is a member of a Conservative congregation.

Note that the congregation was founded before the Holocaust by Jews who came from Romania. In the 1940's, an Orthodox rabbi came to town and conducted conversions. We do not have any conversion certificates from that era and the policy of my predecessor here was to accept these conversions.

I should also note that the groom had dated number of non-Jewish girls, and his father threatened to disinherit him if he married a non-Jew. When he found a Jewish girl the father was overjoyed. So our perplexity is very great. We do not want to do anything amiss, in particular because the young man is a kohen. Please instruct us whether, on the basis of this information, she may be presumed to be a Jew. Should we relate to the statements that she is not Jewish? If so, how?

ANSWER

A. The woman is permitted to a kohen without any hesitation 1 and her Jewish status is not in doubt.

B. The person challenging it should be cautioned not to cast aspersions on the couple's status. ²

¹ This permission is based on two elements, each of which suffices on its own. a. The only challenge that requires investigation comes from the testimony of two witnesses who come to the beit din and testify to what they heard or what they know. This was the ruling of the Maharashdam (Even Ha'ezer 236), cited as the halachah by the Pitilei Teshuvah (E.H. 2.3). See also Otzar Haposkim ad loc. The Maharashdam writes as follows: "Even according to Rashi (Kiddushin 76b, s.v. ke-she-kara) it appears that in order to disqualify, there must be two witnesses who come and report, even if they do not do so as a full testimony, because it says, "that two witnesses stated a hint of disqualification against her'; and because it says witnesses - there are no witnesses outside a beit din."

All the more so in the present case, after marriage, when one does not heed a rumor, as per the ruling of the Shulchan Aruch (E.H. 6.3), and we heed only two witnesses who testify that they have certain knowledge of the disqualification.

b. Because the bride, her mother, and her grandmother are all presumptively Jewish, the challenge to the bride's great-grandmother's Jewishness is ipso facto without meaning. Let us clarify this. The Shulchan Aruch (Y.D. 268.10) ruled: "A non-Jewish man or woman who comes and says I was converted properly by the beit din of such-and-such a person is not accounted trustworthy to join the congregation until he brings witnesses. If we see that they conduct themselves in a Jewish way and observe all the precepts, they are presumed to be righteous converts, even though there are no witnesses who attest who performed the conversion. Nevertheless, if they wish to marry a Jew we do not allow this until they bring witnesses or immerse themselves before us, because they have been presumed to be non-Jews."

This seems to indicate that a person, who was presumed to be a non-Jew, even though now presumed to be a Jew, must bring proof of his conversion in order to marry. According to this, if two witnesses testify that the great-grandmother was a non-Jew, there would need to be proof of her conversion. But the Meiri on Yevamot (45b) believes that the requirement of an inquiry is ab initio only; but if he has married and produced children one does not disqualify his son. Rabbi A.I. Kook issued a similar halachic ruling (Responsa Ezrat Kohen 13), that we rely on the presumption in the matter of removing a woman from her husband. If so, because here we are dealing with the descendants of that great-grandmother, we must not have any doubts about their presumptive Jewishness. See also the Pit Dei teshuvah (E.H. 152.14), who quoted a responsum by the Radbaz (IV 245): "We have found that a presumption can outweigh a certainty." And this explains even better why post factum we can rely on the presumption of Jewishness now. See also Responsa Be-Mar'eh HaBazak (II 100).

2 See Maharsha (Chiddushei Aggadot on Kiddushin 71a, s.v. ve-she-amar): "And in the present generation the majority are of doubtful [kashrut], so a person who reveals [a problem] to his fellow is merely uttering slander and taking pride in his fellow's shame; and everyone who disqualifies is disqualified by his own blemish. One must reprove them and get them to recant, and in particular the matchmakers are known for this and should be punished for doing so."

The Eretz Hemdah-Gazit Beit Din

Late payment on a home purchase. Is the sale invalidated? Beit Shemesh branch of the Eretz Hemdah Beit Din. Av Beit Din, Harav Eliezer Shenkolofsky:

The plaintiffs purchased a home from the defendants. According to their agreement, the purchasers were required to pay approximately 500,000 shekels over three payments. In actuality, the first two payments were made on time, while the third and most important payment was delayed. At that point, the sellers informed the buyers that the sale was null and void due to the violation of the terms of the agreement. The buyers claimed that the sale should continue despite the late payment.

How should one relate to an erroneous payment plan?

One of the questions that the Beit Din dealt with is how one should interpret a payment plan that is conspicuously erroneous. The dates for the different payments that were listed in the contract were unreasonable and erroneous. The date listed on the contract was about a month earlier than the actual date of the signing of the contract, and the payment dates listed were before the date of the signing of the contract.

The Beit Din concluded that one should try to approximate the intentions of the two sides and to adjust the payment dates accordingly: . The contract called for a payment to take place two weeks after the signing of the contract, and, since the contract was signed about a month after the stated date, the payment should similarly be pushed off for the same amount of time. Since the payment was not made even within this window of time, the Beit Din decided that the purchasers violated the terms of the contract, and the sellers therefore were justified in cancelling the sale.

One of the sources that this decision was based on was the following discussion of the Mabit in regards to a situation that arose in Tzefat about 400 years ago (Shut Mabit volume 2, Siman

A messenger of a Get who delayed bringing the Get

Someone appointed a messenger to deliver a Get to his wife, and he commanded the messenger to state, at the time of the delivery of the Get, that the Get will take effect only if the husband does not return within two years. The woman agreed to accept the Get only after three years. The leading rabbis disagreed regarding the status of such a Get: According to the Mabit, the messenger cannot give the Get, since it is impossible to give it with the condition that the husband made. According to the Radvaz though, one may give the Get, and the messenger can simply make a condition that the Get is being given on condition that the husband doesn't return for the following two years. According to Rav Yosef Karo, one may give the Get without any conditions, since the two years that the husband stipulated about had already passed. Practically, the Beit Din ruled that the Get should be given twice, once on condition that the husband doesn't return for the following two years (like the Radvaz), and it should then be given again without any conditions (like Rav Yosef Karo). In this way, the majority opinion, that permitted giving the Get, was followed, but it was also given in such a way that was acceptable to the majority of opinions.

To summarize, the Beit Din decided that, even after adjusting the dates of the payment, the purchasers were still late in their payment, and the sellers are therefore permitted to cancel the sale.

For the full ruling, contact beitdin@eretzhemdah.org

<mark>ה-40 הגיע לעירנו רב אורתודוקסי והוא ערך גיורים. אין בידינו תעודות גיור</mark> מתקופה זו והמדיניות של קודמי בתפקיד הייתה לקבל את הגיורים הללו. עוד אציין שהבן נפגש עם כמה בנות גויות, ואביו איים עליו שינושל מהעסק המשפחתי אם יישא גויה. משמצא בחורה יהודייה שמח האב. לכן מבוכתנו רבה, אנו מבקשים

א. האישה מותרת לכהן בלא כל פקפוק (1), ויהדותה אינה מוטלת בספק. ב. יש להזהיר את המערער שאין להוציא לעז על כשרות הזוג (2).

שלא תצא תקלה מתחת ידינו ובפרט שמדובר בכהן. אנא הורונו אם על פי הנתונים

העזכרים יש לה חזקת יהדות? האם וכיצד יש להתייחס לאמירות כי אינה יהודייה?

(ו) ההיתר מבוסס על שני אדנים שכל אחד עומד בפני עצמו. א. ערעור המצריך בדיקה, הוא רק ערעור שנוצר מעדותם של שני עדים המגיעים לבית הדין ומעידים על מה ששמעו או מה שידוע להם. כן פסק המהרשד"ם (אבן העזר סי' רלו), דבריו הובאו להלכה בפתחי תשובה (אבן העזר סי' ב ס"ק ג). עיינו גם באוצר הפוסקים (שם). וזה לשון המהרשד"ם: "אפילו לדעת רש"י (קידושין עו ע"ב ד"ה כשקרא) נראה כי כדי להחזיק בפיסול צריך שיהיו ב' עדים יבואו יגידו, אפילו שלא יגידו בתורת עדות גמורה, שכן כתב 'שקראו עליה ב' עדים שמץ כיסול'; מדקאמר עדים ־ אין עדים אלא בבית דין".

כל שכן בנדון דידן, שמדובר לאחר נישואים, שלא חוששים לקול, כמו שפסק השולחן ערוך (אבן העזר ו, ג), אלא רק לשני עדים המעידים שידוע להם בבירור על הפסול.

ב. כיוון שהכלה, אמה וסבתה הן בחזקת יהודיות, ממילא אין משמעות לערעור על היהדות סבתא רבה של הכלה. ועבאר את הדברים: השולחן ערוך (יו"ד רסח, י) פסק: "גוי או גויה שבא ואמר נתגיירתי בבית דינו של פלוני כראוי ־ אינו נאמן לבא בקהל עד שיביא עדים, ואם ראינום נוהגים כדרכי ישראל ועושים כל המצות, הרי אלו בחזקת גרי צדק, ואף על כי שאין שם עדים שמעידים בכני מי התגיירו, ואף על כי כן אם באו להתערב בישראל, אין משיאין אותם עד שיביאו עדים או עד שיטבלו בפנינו הואיל והוחזקו גויים". מבואר לכאורה מדבריו שמי שהיה מוחזק כגוי אף על פי שעכשיו מוחזק כיהודי, צריך להביא ראיה על גיורו כדי להתחתן. על פי זה, אם שני עדים יעידו שהסבתא רבא היתה גויה, הרי שיהיה צריך ראיה על הגיור. אמנם המאירי ליבמות (מה ע"ב) סובר שהצורך בבדיקה הוא רק לכתחילה, ואם נשא והוליד אין פוסלים את בנו. וכעיו זה פסק להלכה מרו הראי"ה קוק (שו"ת עזרת כהו סי' יג). שלענייו להוציא אישה מבעלה סומכים על החזקה. אם כן, כיוון שמדובר כאן על צאצאי אותה סבתא רבה, אין לפקפק על חזקת יהדותן. ראה גם בפתחי תשובה (אבן העזר סי' קוב ס"ק יד) שהביא מדברי הרדב"ז בתשובה (חלק ד סי' רמה): "ומצינו דחזקה מוציאה מידי ודאי...", וזה מסביר עוד יותר מדוע בדיעבד ניתן לסמוך על חזקת היהדות עכשיו. ראה גם בשו"ת במראה הבזק (חלק ב סי' ק).

(2) עיין מהרש"א (חידושי אגדות על קידושין עא ע"א ד"ה ושאמר): "ובדור הזה רובן ספקות, והמגלה לחבירו אינו אלא כמוציא דיבה ומתכבד בקלון חברו הוא, וכל הפוסל במומו פוסל, ויש לגעור בהן ולהוכיחן על פניהם שישובו מדרכם הללו, ובפרט השדכנים מועדים בזה, ויש לעונשם על כך".

מפסקי רשת בתי הדין – ארץ חמדה

הקונים פיגרו בתשלומים! האם העסקה מבוטלת? בית הדין ארץ חמדה-גזית בסניף בית שמש. הרכב בראשותו של הרב אליעזר שנקולבסקי:

> התובעים רכשו מהנתבעים דירה. על פי ההסכם, הקונים היו צריכים לשלם כחצי מליון ש"ח, בשלושה תשלומים. בפועל, שני התשלומים הראשונים שולמו במועד, אולם התשלום השלישי והמרכזי התעכב. בשלב זה הודיעו המוכרים כי המכירה מבוטלת עקב הפרה יסודית של ההסכם. הקונים טענו שיש להמשיך בעסקת המכר למרות האיחור.

> כיצד יש להתייחס ללוח תשלומים משובש? אחת השאלות איתן התמודד בית הדין הייתה

כיצד יש לפרש לוח תשלומים שגוי? בחוזה המכר נכתבו תאריכי תשלום שגויים ובלתי הגיוניים - התאריך הרשום על החוזה היה מוקדם לתאריך החתימה בפועל בכחודש, וגם תאריכי התשלום היו מוקדמים למועד החתימה.

מהי רשת

מה סמכותו

של בית הדין?

מי הדיינים בבית

כיצד פותחים תיק?

הדין בחיפה?

ארץ חמדה גזית'?

שת בתי הדין לבובונות

רשת בתי הדין לממונות 'ארץ חמדה גזית'

ברשת מכהנים בעיקר דיינים מהציונות הדתית,

למידע נוסף על סדרי הדין, מדיניות הלכתית ופסקי דין לדוגמא, חפשו ברשת: 'ארץ חמדה גזית'.

קונה/מוכר, תיווך ועוד. כל זאת, במסגרת חוק הבוררות שמאפשר לאכוף

בשיתוף רבנים מקומיים, בראשות הרב אליהו בלום.

beitdin@eretzhemdah.org :בטלפון: 02-5371485 או בדוא"ל

הנחיות מדויקות ניתן לקבל במזכירות בית הדין

בית הדין עוסק בענייני ממון: עובד/מעסיק, שוכר/משכיר,

והיא מקפידה על שקיפות, מקצועיות ורמה הלכתית גבוהה.

כוללת שמונה בתי דין בכל רחבי הארץ.

את פסקי הדין במסגרת הוצאה לפועל.

רייני רשת בתי הדין 'ארץ חמדה גזית'

ארץ חמדה טל' 02-5371485

למסקנת בית הדין יש לאמוד את דעת הצדדים וכך להתאים את לוח התשלומים: בהסכם נקבע תאריך לתשלום שהוא שבועיים אחרי תאריך ההסכם, ולכן כיון

שהחתימה בפועל נדחתה בכחודש, יש לדחות את לוח התשלומים בהתאם . היות שגם במועד זה לא שולם התשלום העקרי - קבע בית הדין שהקונים הפרו את ההסכם.

אחד המקורות עליהם התבססה החלטת בית הדין היה התקדים הבא שארע בצפת לפני כארבע מאות שנה (שו"ת מבי"ט :(ח"ב, קלא

שליח גט שהתעכב במילוי שליחותו אדם מינה שליח לתת גט לאשתו, וציווה שבשעת מתן הגט השליח יתוה תואי, שהגט יחול רק אם הבעל לא יחזור בתוך שותיים. האשה הסכימה לקבל את הגט רק לאחר שעברו שלוש שנים. חכמי הדור נחלקו מה מעמד הגט: לדעת המבי"ט, השליח אינו יכול לתת את הגט, כי אין אפשרות לתת את הגט עם התואי שציווה הבעל. לדעת רדב"ז יש לתת את הגט, ולהתנות שיחול רק אם הבעל לא יבוא לצפת במשך שנתיים נוספות. לדעת ר' יוסף קארו ניתן לתת את הגט בלא תנאים, כיון שכבר עברו שנתיים והבעל לא חזר לצפת. למעשה, בית הדין פסק שיש

לתת את הגט פעמים: בתחילה עם תנאי שיחול רק אם הבעל לא יחזור, ופעם נוספת ללא תנאי. באופן זה מחד נתקבלה דעת הרוב, שניתן לתת את הגט, ומאידך, הגט ניתן באופן שמוסכם על כל אחד מדייני הרוב.

לסיכום, בית הדין קבע שגם לאחר התאמת לוח התשלומים הקונים איחרו בתשלום, ולכן המוכרים רשאים לבטל את עסקת המכר.

לקבלת פסק הדין המלא יש לפעות ל: beitdin@eretzhemdah.org

Our heart is with the Jewish communities in Houston and Florida. We pray that God will hasten salvation for all of Israel.

לבנו עם קהילות ישראל ביוסטון ובפלורידה. תפילתנו היא, שהקב"ה יחיש ישועה לכלל ישראל.

!ภุมภามา ภูลา6 ภูย Shana Tova

הרב יוסף כרמל הרב משה ארערייך ראשי המכון

שלום וסרטייל יו"ר ההנהלה

Rabbi Moshe Ehrenreich Rabbi Yosef Carmel Heads of the Institute

Shalom Wasserteil Chairman of the Board

IN CANADA

Make out a check to the order of: Mizrachi Organization of Canada c/o Eretz Hemdah, POB 8178, Jerusalem 91080 ISRAEL

IN ENGLAND UK Friends of Eretz Hemdah Mr. M. Storfer, Japonica House

8 Spring Villa Park Flr. 1, Edgware, Middx. HA8 7XT

ENGLAND / Registered No. 1084816

IN ISRAEL Donations to Eretz Hemdah are tax deductible

under Section 46 of Income Tax Ordinance. Donations via credit card can be done through our office or website

IN SWITZERLAND Verein der Freunde von Eretz Hemdah

IN USA

American Friends of Eretz Hemdah c/o Olympian, 8 South Michigan Ave. Suite 605 Chicago, IL 60603 U.S.A. Our Taxpayer ID#: 36-4265359

IN SOUTH AFRICA South African Friends of Eretz Hemdah Mr. Clive Ginsberg 88 Peglyn Rd., Glenhazel, Johannesburg 2192

SOUTH AFRICA

Mr. D. Guggenheim Hesligenstrasse 24, CH-8700 Kusnacht, **SWITZERLAND**